

آیین نامہ دآوری مسابقات

«حفظ، قرائت و ترتیل قرآن کریم»

«بسم الله الرحمن الرحيم»

تجوید (۳۵ امتیاز)

این بخش شامل سه قسمت است: **صحت قرائت، تجوید قرائت و فصاحت قرائت.**

الف) صحت قرائت

۱. موارد کسر ۴ امتیاز :

- ۱ - ۱. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر یک کلمه؛
- ۱ - ۲. حذف، اضافه، جابه‌جایی یا تغییر بیش از یک کلمه (اعم از عبارت، آیه یا سطر).

۲. موارد کسر ۳ امتیاز :

- ۲ - ۱. حذف، اضافه و تبدیل کردن صداها به یکدیگر؛ مانند تبدیل صدای کوتاه به صدای کوتاه دیگر؛ تبدیل صدای کوتاه به صدای کشیده و بالعکس و خطا در صلۀ هاء ضمیر؛
- ۲ - ۲. حذف و اضافه کردن تشدید و تنوین؛

تبصره: کسر امتیاز اختلال در تلفظ تشدید، به تشخیص داور حداکثر تا ۱ امتیاز است.

- ۲ - ۳. وصل به سکون، وقف به حرکت و رعایت نکردن وقف به اسکان یا ابدال؛
- ۲ - ۴. حذف، اضافه یا تغییر حرف.

تذکره ۱: در تمام موارد مذکور، در صورت اصلاح پیش از تجدید نفس، فقط ۱ امتیاز کسر می‌شود.

تذکره ۲: تکرار یک خطا در تمام موارد مذکور، موجب کسر مجدد امتیاز به همان میزان خواهد شد.

تذکره ۳: اشتباهات در تمام موارد مذکور اعم از اعراب، حروف، عبارات و کلمات و مواردی مانند وصل به سکون یا

وقف به حرکت، اشباع یا عدم اشباع، تبدیل حرکات کوتاه به کشیده و بالعکس، فقط توسط داوران صحت حفظ کسر امتیاز می‌شود و داوران رشته تجوید امتیازی از حافظ کسر نخواهند نمود.

۳. موارد کسر ۲ امتیاز :

به ازای هر سطر تلاوت کمتر یا بیشتر از حد تعیین شده.

ب) تجوید قرائت

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:

تبدیل کامل مخارج حروف یا صفات ممیز.

تبصره ۱: در صورت ادای ناقص، حداکثر ۱ امتیاز کسر خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت اصلاح فوری بدون تجدید نفس، ۱ امتیاز و در صورت تکرار غلط، ۲ امتیاز دیگر کسر خواهد شد.

تبصره ۳: سقف کسر امتیاز برای تلفظ نادرست هر حرف، ۴ امتیاز است.

۲. موارد کسر ۱ امتیاز:

۱ - ۲ رعایت نکردن هریک از نکات و قواعد تجویدی؛

تبصره ۱: در صورت اجتماع بیش از یک قاعده در یک موضع، هریک جداگانه محاسبه می‌شود.

تبصره ۲: رعایت ناقص موارد یادشده نظیر توازن میزان غنّه‌ها و مدها، با توجه به میزان نقص موجب کسر ۵/۰ تا ۷۵/۰ امتیاز خواهد شد.

تبصره ۳: در صورت تکرار هریک از موارد فوق، به ازای هر مورد و برای هر حرف، حداکثر ۳ امتیاز کسر خواهد شد؛ برای مثال، عدم رعایت قلقله در هریک از حروف آن، موجب کسر حداکثر ۳ امتیاز برای آن حرف خواهد شد. در مواردی مانند مد، سقف کسر امتیاز برای هر نوع آن است.

۲ - ۲. تداخل غیرمتعارف یا افراطی در تلفظ دو حرف مجاور بنا به تشخیص داور، مانند تداخل تلفظ حرف عین در میم در کلمه «یعملون»، تداخل تلفظ حرف عین در لام در کلمه «نعلن» و نظایر آن؛
۲ - ۳. اختلال‌های ناخواسته در تلفظ الفاظ قرآن و بروز مشکلاتی از قبیل تپق (اشکال لحظه‌ای در تلفظ حرکت، حرف و کلمه و اصلاح درجا).

تبصره ۱: در مواردی که آب‌پریدگی در گلو رخ دهد، فقط داور صوت امتیاز کسر می‌کند.

تبصره ۲: در صورت عدم اصلاح موارد مذکور، متناسب با نوع خطای پدیدآمده، از امتیاز کسر خواهد شد، مانند این که بر اثر تپق، حرکتی تغییر کند یا حرفی به حرف دیگر تبدیل شود.

تذکره: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا شیوه تلفظ آن دارای ابهام باشد، کسر امتیاز پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

ج_ فصاحت قرائت

فصاحت در قرائت قرآن کریم، تلفظ واضح حروف و حرکات براساس لهجه خالص عربی، بدون تکلف و دور از گنگی و نامفهومی است.

فصاحت دارای ۷ امتیاز است که امتیاز آن با توجه به عناوین زیر تقسیم می‌شود:

۱. تلفظ ممتاز و روان حروف : ۳ امتیاز

۲. تلفظ ممتاز حرکات : ۳ امتیاز

۳. تنظیم سرعت تلاوت : ۱ امتیاز

کسر امتیاز به دلیل اختلال در فصاحت به ترتیب زیر می‌باشد:

۱. اختلال کلی و عمومی در تلفظ ممتاز و روان حروف به صورت کلی از سقف ۳ امتیاز در موارد زیر :

* مخارج، صفات و احکام حروف.

* تکلف یا سستی در رعایت مخارج، صفات و احکام حروف.

* زیادت و نقصان در مکث بر حروف ساکن، مشدد و تکیه‌ها.

۲. اختلال در تلفظ ممتاز حرکات، هر مورد ۰/۲۵ امتیاز در موارد زیر :

* حرکات کوتاه و کشیده.

* نقص در کیفیت تلفظ حرکات براساس لهجه فصیح عربی.

* نقصان و زیادت در کشش صداهای کوتاه و کشیده.

۳. اختلال در سرعت تلاوت، هر مورد ۰/۲۵ امتیاز در موارد زیر :

* سرعت متناسب ادای حروف و حرکات در طول تلاوت (تند و کند خواندن، اسراع و ابطای برخی از کلمات و عبارات).

* توازن نداشتن سرعت ادای حروف و حرکات و مد طبیعی در طول تلاوت (که در مجموع موجب خلل در کیفیت ترتیل تلاوت می‌گردد).

تذکره: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط «هادی حافظان» قطع گردد، امتیاز تجوید حافظ، میانگین امتیاز سؤالاتی است که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

وقف و ابتدا (۱۵ امتیاز)

سقف امتیاز وقف و ابتدا در مسابقات، ۱۵ امتیاز است؛ ولی در مرحله نهایی مسابقات رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ و ترتیل که قطعه ثابت یا همسان ارائه می‌شود، ۱ امتیاز مثبت لحاظ می‌شود و سقف امتیاز، ۱۴ است و روش امتیازدهی در چنین مسابقاتی به‌طور جداگانه ذکر می‌شود.

موارد عمومی کسر امتیاز:

۱. وقف، وصل یا ابتدای اقبح (دارای مفهوم کفرآمیز) میان آیات و وصل اقبح آیات، موجب کسر ۲/۵ تا ۳ امتیاز می‌شود.

۲. وقف، وصل یا ابتدای قبیح مغیر معنا میان آیات و وصل قبیح مغیر معنای آیات، موجب کسر ۱/۵ تا ۲ امتیاز می‌شود.

۳. وقف، وصل یا ابتدای قبیح ناقص میان آیات و وصل قبیح ناقص آیات، موجب کسر ۱ تا ۱/۵ امتیاز می‌شود.
* عبور از وقف لازم که حسب مورد، ممکن است معنای اقبح یا قبیح ایجاد کند، مطابق بندهای بالا موجب کسر امتیاز می‌شود.

۴. رعایت نکردن اولویت‌های وقف، وصل و ابتدا موجب کسر ۰/۵ تا ۱ امتیاز می‌شود.

۵. در مورد وقف اضطراری به‌دلیل کمبود نفس، عطسه، سرفه و نظایر آن‌ها، امتیازی کسر نمی‌شود.
تبصره: در صورتی که قاری به‌لحاظ بی‌توجهی، از محل وقف مناسب عبور کند و وقف قبیح یا اقبح (حتی به دلیل کمبود نفس) مرتکب شود، وقف او اضطراری محسوب نمی‌شود و مطابق بندهای ۱، ۲ و ۳، از او امتیاز کسر می‌شود.

۶. نفس کشیدن مخفی یا آشکار در غیر محل وقف، موجب کسر ۳ امتیاز در هر مورد می‌شود.

۷. تکرار بدون دلیل هربخش از آیه در هرنفس، موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.

تبصره ۱: اگر تکرار برای اصلاح اغلاط اعرابی، حرفی و کلمه‌ای باشد، موجب کسر امتیاز نخواهد شد.

تبصره ۲: در مسابقات رشته‌های حفظ، در صورتی که تکرار به‌دلیل اصلاح محفوظات باشد، امتیازی کسر نخواهد شد.

۸. مکث نامتناسب و بیش از حد در رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ و ترتیل، در هریک از مواضع زیر به

کسر ۰/۲۵ امتیاز و حداکثر تا ۱ امتیاز در کل تلاوت منجر می‌شود:

۱ - ۸. مکث طولانی در مواضع وقف اضطراری؛

۲ - ۸. مکث طولانی برهم‌زننده نظم قرائت.

تذکره ۱: در مسابقات رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت اختیاری، محلی را برای وقف و ابتدا انتخاب می‌کند، از او امتیاز کسر می‌شود؛ اما چنانچه وقف نامناسب و مکث به دلیل اشکال در ارائه محفوظات باشد یا برای تصحیح قسمتی که اشتباه تلاوت کرده، ابتدا نماید، امتیازی از او کسر نخواهد شد.

تذکره ۲: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز وقف و ابتدای حافظ، فقط براساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

امتیازدهی مرحله نهایی مسابقات رشته‌های تحقیق، تحقیق همراه حفظ قرآن و ترتیل:

۱. کسر امتیاز وقف و ابتدا در این مرحله از ۱۴ صورت می‌گیرد و ۱ امتیاز دیگر، امتیاز مثبت است که به قاری‌ای تعلق می‌گیرد که:

۱ - ۱. امتیازی از او کسر نشده باشد.

۱ - ۲. قاری بهترین وقف، وصل و ابتداها را انجام داده باشد. چنانچه قاری در وقف و ابتدا دچار اشکال نباشد، اما نتواند بهترین وقف، وصل و ابتداها را انجام دهد، از ۰/۲۵ تا ۰/۵ امتیاز به ازای هر مورد از سقف ۱ امتیاز کسر می‌شود.

۲. کسر امتیاز، طبق ۸ بند یادشده و بند ذیل صورت می‌گیرد.

۳. چنانچه وصل در فواصل آیات، ضروری یا دارای اولویت باشد:

۳ - ۱. وقف یا ابتدای اقبح (دارای مفهوم کفرآمیز) موجب کسر ۱/۵ امتیاز می‌شود.

۳ - ۲. وقف یا ابتدای قبیح مغیر معنا موجب کسر ۱ امتیاز می‌شود.

۳ - ۳. وقف یا ابتدای ناقص موجب کسر ۰/۵ امتیاز می‌شود.

تبصره: در مواردی که در چند آیه متوالی، ابتدا از آغاز آیه‌ای ناقص، مغیر معنا یا اقبح باشد، ولی امکان ابتدای صحیح برای قاری وجود نداشته باشد، ابتدا از آغاز آیات موجب کسر امتیاز نمی‌شود.

صوت (۲۰ امتیاز)

❖ صوت (رشته ی تحقیق) :

۱. طنین (رنگ) : ۵ امتیاز

۲. انعطاف : ۴ امتیاز

۳. مساحت (وسعت) : ۴ امتیاز

امتیاز مساحت صوت به شرح زیر توزیع می شود:

* از بم ترین درجه صدا تا ۸ درجه (یک اکتاو) ۱ امتیاز

* از بم ترین درجه صدا تا ۱۱ درجه ۲ امتیاز

* از بم ترین درجه صدا تا ۱۲ درجه ۲/۵ امتیاز

* از بم ترین درجه صدا تا ۱۳ درجه ۳ امتیاز

* از بم ترین درجه صدا تا ۱۴ درجه ۳/۵ امتیاز

* از بم ترین درجه صدا تا ۱۵ درجه (دو اکتاو) ۴ امتیاز

۴. استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت : ۳ امتیاز

۵. شدت (حجم یا ولوم) : ۲ امتیاز

۶. تحریر: ۲ امتیاز

* آب پریدن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت، کسر امتیاز می شود.

❖ صوت (رشته‌های تریل و حفظ) :

۱. طنین (رنگ) : ۶ امتیاز

۲. انعطاف : ۴ امتیاز

۳. شدت (حجم یا ولوم) : ۳ امتیاز

۴. استفاده مطلوب و هنرمندانه از صوت : ۳ امتیاز

۵. مساحت (وسعت) : ۲/۵ امتیاز

۶. تحریر : ۱/۵ امتیاز

* آب پریدن در گلو، سکسکه و نظایر آن، فقط توسط داور صوت، کسر امتیاز می‌شود.

تذکره: اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او

توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز صوت حافظ، فقط براساس سؤالاتی درنظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

لحن (۳۰ امتیاز)

❖ لحن رشته تحقیق :

الف_ ضوابط و معیارها :

۱. قدرت تنغیم (پردازش نغمه‌ها) : ۵ امتیاز
۲. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری) : ۴ امتیاز
۳. رعایت تکیه‌های صوتی (نبر صحیح کلمات) : ۴ امتیاز
- * هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد، ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌شود.
۴. القای معانی و رعایت تعبیرات با استفاده از مهارت‌های صوتی و لحنی: ۴ امتیاز
۵. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام : ۲ امتیاز
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت) : ۲ امتیاز
۷. انتخاب ردیف‌های زیبا و جذاب : ۲ امتیاز
۸. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف تلاوت در ردیف‌های لحنی : ۲ امتیاز
۹. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها : ۲ امتیاز
۱۰. ارائه فرود عرفی در مقام و محدوده درجه صوتی شروع تلاوت : ۲ امتیاز
- * ۱ امتیاز : مشابهت فرود با شروع.
- * ۱ امتیاز : نزدیک بودن درجه صوتی فرود با شروع در محدوده صوتی حداکثر یک اکتاو

۱۱. انتخاب سرعت مناسب : ۱ امتیاز

ب_ موارد کسر امتیاز :

۱. موارد کسر ۲ امتیاز:
 - ۱ - ۱. شروع تلاوت به‌طور غیرمعارف (خارج از توقع تلاوت مجلسی)؛
 - ۱ - ۲. ناهمگونی ردیف‌ها (بیشتر از ۱/۵ پرده).
۲. موارد کسر ۱ امتیاز:
 - ۱ - ۲. خروج از مقام.
 - ۲ - ۲. انتقال ناهمگون مقام.
 - ۲ - ۳. ناهمگونی ردیف‌ها (کمتر از ۱/۵ پرده).
 - ۲ - ۴. ناهمگونی صوت و لحن.

۳. موارد کسر ۵/۰ امتیاز:

۳ - ۱. تکلف و فشار در اجرای نغمات؛

۳ - ۲. عدم توازن در سرعت تلاوت.

۴. موارد کسر ۲۵/۰ امتیاز:

۴ - ۱. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا؛

۴ - ۲. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.

تذکره: میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از ۴ امتیاز تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

❖ لحن رشته‌های ترتیل و حفظ :

الف - ضوابط و معیارها :

۱. رعایت اسلوب ترتیل : ۵ امتیاز
۲. تنوع ردیف‌های لحنی یا مقام : ۴ امتیاز
۳. تنظیم و توزیع آهنگ‌ها بر عبارات (اندازه‌گیری) : ۴ امتیاز
۴. رعایت تکیه‌های صوتی (نبر صحیح کلمات) : ۴ امتیاز
- * هر مورد که نبر کلمه به صورت فاحش و کاملاً غیرعرفی تغییر پذیرد، ۰/۲۵ امتیاز کسر می‌شود.
۵. قدرت تنغیم (پردازش نغمه‌ها) : ۴ امتیاز
۶. تأثیر معنوی (خشوع در تلاوت) : ۲ امتیاز
۷. خلاقیت و نوآوری مطابق با عرف ترتیل : ۲ امتیاز
۸. القای معانی و رعایت تعبیرات : ۲ امتیاز
۹. انتخاب سرعت مناسب : ۲ امتیاز
۱۰. استفاده هنری و مطلوب از تحریرها : ۱ امتیاز

ب - موارد کسر امتیاز :

۱. موارد کسر ۲ امتیاز :
ناهمگونی ردیف‌ها (بیشتر از ۱/۵ پرده)

۲. موارد کسر ۱ امتیاز :

- ۱ - ۲. خروج از مقام.
- ۲ - ۲. انتقال ناهمگون مقام.
- ۲ - ۳. ناهمگونی ردیف‌ها (کمتر از ۱/۵ پرده)؛
- ۲ - ۴. ناهمگونی صوت و لحن.

۳. موارد کسر ۰/۵ امتیاز:

- ۳ - ۱. تکلف و فشار در اجرای نغمه‌ها.
- ۳ - ۲. عدم توازن در سرعت تلاوت.

۴. موارد کسر ۰/۲۵ امتیاز:

- ۴ - ۱. ناکوکی یا خروج از ردیف صدا.
- ۴ - ۲. نامطلوب بودن یا لغزش تحریرها.

تذکره ۱ : میزان کسر امتیاز در مجموع موارد منفی، نباید از ۴_ امتیاز تجاوز کند و بیش از این، کسر امتیاز صورت نمی‌گیرد.

تذکره ۲ : در رشته‌های حفظ، فقط در مواردی که حافظ به صورت طبیعی قرائت می‌کند، به او امتیاز لحن داده می‌شود و در مواردی که حافظ به دلیل فراموشی، دچار اشتباه یا مکث شود و نظم قرائت وی مختل گردد، کسر امتیاز صورت نمی‌پذیرد.

تذکره ۳ : اگر حافظ سؤالی را پاسخ ندهد یا در ارائه آن به میزانی اشکال داشته باشد که قبل از اتمام سؤال، تلاوت او توسط هادی حافظان قطع گردد، امتیاز لحن حافظ، فقط براساس سؤالاتی در نظر گرفته می‌شود که حافظ تا پایان سؤال به آن‌ها پاسخ داده است.

صحت حفظ (۱۰۰ امتیاز)

* مبنای اصلی و غالبی در بخش صحت حفظ، ظاهر و رسم الخط کلمات است.

۱. اشتباه در حرکات و حروف (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۱ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۵/۰ امتیاز

۱ - ۲. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۱ امتیاز

* منظور از حرف در این بخش، حروف الفبا است و کلماتی که در دستور زبان عربی حرف تلقی می‌شوند (نظیر: حتی، الی، فی، عن) را شامل نمی‌شود. در صورت بروز اشکال در این‌گونه کلمات، کسر امتیاز در ستون کلمه صورت می‌پذیرد.

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کوتاه دیگر تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «عَبَادٌ» به «عِبَادٍ»، «أَنْتَ» به «أَنْتِ».

* اگر حرکت کشیده به حرکت کشیده دیگری تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «أَنَّهُ» به «أَنَّهَا»، «تَابُوا» به «تَابَا».

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده هم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، فقط یک مورد کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالَا»، «رَبِّي» به «رَبِّ».

* اگر حرکت کوتاه به حرکت کشیده غیرهم‌جنس خود یا بالعکس تبدیل شود، دو بار کسر امتیاز برای حافظ در نظر گرفته می‌شود؛ مانند تبدیل «قَالَ» به «قَالُوا»، «فَأَتُوا» به «فَأَتِ».

* یک حرف در ضمائر، یک حرف در موصولات، حرف مضارعه و موارد مشابه، هنگام تبدیل و تغییر به‌عنوان حرف تلقی شده، در همین ستون کسر امتیاز می‌گردد؛ مانند تبدیل «مَنْهُمْ» به «مَنْكُم»، «مَنْهُ» به «مَنْكَ»، «الَّذِي» به «الَّتِي»، «تَغْفِرُ» به «يَغْفِرُ».

* باید توجه داشت که حرف همراه حرکت خود مجموعاً یک حرف حساب می‌شود و فقط یک بار کسر امتیاز صورت می‌گیرد.

تذکره: در مواردی که قرائت حافظ به دلیل تغییر در مخرج حرف یا روش تلفظ آن دارای ابهام باشد، پس از مشورت داوران صحت حفظ و تجوید، کسر امتیاز تنها از یک بخش صورت می‌گیرد.

۲. اشتباه در یک کلمه (حذف، اضافه، جابه‌جایی و تغییر):

۲ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر ۱ امتیاز

۲ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر ۲ امتیاز

۲ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر ۳ امتیاز

* کلماتی که در قرآن کریم به صورت ترکیبی از حروف و کلمه یا دو یا چند کلمه آمده یا توجه به رسم الخط قرآن، یک کلمه محسوب می شود؛ مانند فلیقاتل، فسیکفیکهم، فاسقیناکموه.

* اگر در جابه جایی حروف (نه اعراب) ریشه و معنای کلمه تغییر کند، کسر نمره در بخش کلمه صورت می گیرد؛ مانند تبدیل «یعلمون» به «یعملون»، «نصیر» به «بصیر».

* یک کلمه و یک حرکت در کلمه قبل یا بعد از آن، در امتیازدهی به منزله یک کلمه محاسبه می شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «و الله» به جای «ان الله»، «و ربك» به جای «من ربك».

* یک حرف و یک کلمه کنار هم، در امتیازدهی به منزله یک کلمه محاسبه می شود و کسر امتیاز مربوط به آن در ستون کلمه لحاظ خواهد شد؛ مانند: «هذه انعام و حرث» به جای «و قالوا هذه انعام و حرث».

* هریک از حروف مقطعه (تک حرفی یا بیشتر) یک کلمه محسوب می شود و اختلال در کل یا بعضی از حروف آن، موجب کسر نمره در ستون اشتباه در کلمه می گردد.

۳. اشتباه در کلمات (حذف، اضافه، جابه جایی و تغییر):

۳ - ۱. تصحیح فوری حافظ: کسر $\frac{1}{5}$ امتیاز

۳ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی: کسر $\frac{2}{5}$ امتیاز

۳ - ۳. تصحیح نکردن حافظ: کسر $\frac{4}{5}$ امتیاز

* منظور از کلمات، عبارتی بیش از یک کلمه است؛ مانند: «والمجاهدون باموالهم و انفسهم فی سبیل الله» به جای «و المجاهدون فی سبیل الله باموالهم و انفسهم»، «والله خیر بما تعملون» به جای «والله بما تعملون بصیر».

* بسمله در ابتدای سوره ها در حکم عبارت است.

۴. عدم رعایت ترتیب آیات و جابه جایی آنها:

۴ - ۱. اگر جافتادگی در حد یک آیه باشد:

۴ - ۱ - ۱. تصحیح فوری حافظ : کسر $\frac{2}{5}$ امتیاز

۴ - ۱ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی : کسر $\frac{3}{5}$ امتیاز

۴ - ۱ - ۳. تصحیح نکردن حافظ : کسر $\frac{4}{5}$ امتیاز

۴ - ۲. اگر جافتادگی بیش از یک آیه باشد :

۴ - ۲ - ۱. تصحیح فوری حافظ : کسر $\frac{2}{5}$ امتیاز

۴ - ۲ - ۲. تصحیح حافظ با تذکر داور هادی : کسر $\frac{3}{5}$ امتیاز

۴ - ۲ - ۳. تصحیح نکردن حافظ : کسر $\frac{5}{5}$ امتیاز

* منظور از انتقال به آیه یا آیات دیگر فقط در مورد ابتدای آیات است و در صورت ایجاد اشتباه در خلال آیه، انتقال محسوب نمی‌شود و در ستون کلمات کسر امتیاز خواهد شد.

* اگر حافظ در خلال آیاتی که ابتدای آن‌ها باهم مشابه است دچار اشتباه شود، کسر امتیاز در ستون کلمات انجام خواهد شد.

* اگر حافظ در انتقال از انتهای سوره‌ای به سوره دیگر، که با حروف مقطعه آغاز می‌شود، دچار اشتباه شود و به جای حروف مقطعه صحیح، حروف مقطعه دیگری را تلاوت کند، کسر امتیاز در ستون انتقال به آیات دور انجام می‌گیرد؛ مانند قرائت «طه» بعد از اتمام سوره کهف به جای «کهيعص». در مورد حروف مقطعه مشابه، داور هادی می‌تواند پس از وقف حافظ، اشتباه را به وی تذکر ندهد و صبر کند تا ادامه آیات را تلاوت کند و بعد از مشخص شدن نوع اشتباه، کسر امتیاز را در ستون کلمه یا انتقال به دور انجام دهد؛ مانند قرائت «المر» بعد از اتمام سوره توبه به جای «الر» و قرائت «الم» بعد از اتمام سوره انعام به جای «المص».

* اشتباه در آیات کمتر از یک سطر، در ستون اشتباه عبارتی منظور می‌شود.

* چنانچه آیات کوتاه جالفتاده بیش از یک سطر باشند، انتقال به دور محسوب می‌شود.

* اگر حافظ یک آیه بیش از یک سطر را تلاوت نکند و داور هادی تمام آیه را کمک کند، به ازای هر سطر ۴ نمره کسر می‌شود.

۵. مکث و تکرار:

اگر شرکت‌کننده بیش از حد متعارف مکث نماید یا عبارتی را برای یادآوری حداکثر تا دو بار تکرار کند، برای هر مکث و هربار تکرار $\frac{0.5}{5}$ امتیاز از وی کسر می‌شود.

* اگر شرکت‌کننده پس از مکث، موفق به ادامه تلاوت نشود، داور هادی مساعدت می‌کند و فقط حسب نوع کمک، امتیاز منفی برای حافظ در نظر گرفته می‌شود.

* اگر شرکت‌کننده پس از مکث، اشتباه تلاوت نماید، داور هادی مساعدت نموده و علاوه بر کسر امتیاز مکث، حسب نوع کمک، امتیاز منفی از حافظ کسر می‌نماید.

* اگر حافظ در خلال آیه پس از مکث، موفق به تلاوت عبارت نشود، در صورت امکان داور هادی ابتدا کلمه اول را تذکر می‌دهد و در صورت تلاوت حافظ، در ستون کلمه کسر امتیاز صورت می‌گیرد. در صورت عدم یادآوری، عبارت را تلاوت می‌کند و در ستون کلمات کسر امتیاز می‌نماید.

* اگر حافظ ابتدای آیه را فراموش و برای یادآوری آن مکث کند، داور هادی باید با خواندن عبارت ابتدایی آیه به حافظ کمک نماید و کسر امتیاز را در ستون کلمات انجام دهد.

* اگر در ابتدای تلاوت و طرح سؤال توسط داور، حافظ سؤال را تشخیص ندهد و از داور هادی برای تشخیص سؤال درخواست کمک کند یا در حین تلاوت بخواهد از داور هادی برای بخش قرائت‌شده تأیید بگیرد یا نام سوره،

شماره صفحه یا شماره آیه را از داور هادی بپرسد، به ازای هر مورد ۰/۵ امتیاز از وی کسر خواهد شد.

* داور هادی سؤالاتی را که از ابتدای سوره آغاز می‌شود، تنها به ذکر نام سوره اکتفا می‌کند و ابتدای سوره را قرائت نمی‌کند.

* اگر حافظ پس از طرح سؤال توسط داور هادی، قرائت خود را پس از استعاذه و بسمله شروع کند و سپس از داور هادی بخواهد مجدد سؤال را تکرار نماید، کسر امتیاز در ستون کلمات درج خواهد شد.

* اگر برگشت حافظ برای یادآوری قسمت بعدی بیش از یک جمله باشد، به ازای قرائت هرنفس اضافه از قبل ۰/۵ امتیاز از وی کسر می‌شود.

* چنانچه حافظ پس از اشتباه و تذکر داور، مرتکب اشتباه دیگری در تلاوت شود، صرفاً اشتباه اول ملاک کسر امتیاز است و کسر امتیاز آن در ستون عدم تصحیح، همان اشتباه درج خواهد شد.